

Procházíme obdobím sezónních respiračních infekcí

....v převážné většině akutní, benigně probíhající
postižení horních cest dýchacích...

ARI jsou onemocnění převážně způsobená viry

Antibiotika tedy nejsou lékem volby!!!

Antibiotika působí proti onemocněním bakteriálního původu.

Požádejte o CRP test ve své ordinaci – rozliší bakteriální a virové onemocnění.

Nevhodně nasazená antibiotika velice oslabují Váš organismus.

Příznaky akutních respiračních infekcí (ARI) a chřipce podobná onemocnění (ILI)

Záněty horních a dolních dýchacích cest

- náhlý nástup nemoci
- spolu s nejméně jedním z následujících příznaků:
 - kašel, pálení v krku, dechová nedostatečnost, rýma

Nejčastější původci akutních respiračních infekcí

Pokud se jedná o **infekce bakteriální**, pak jsou původcem nejčastěji streptokoky, hemofily, neisserie, *Mycoplasma pneumoniae* a *Chlamydia pneumoniae*..

Viroví původci akutních respiračních onemocnění:

– rhinoviry, respiračně syncytiální viry (RSV) typu B, adenoviry, chřipkové viry a viry parainfluenzy, covid-19...

Očkování proti sezónním virózám

- **Krajské hygienické stanice** monitorují, zda počty potvrzených případů respiračních onemocnění nepřesahují práh **epidemie**
- při předpokladu návratu epidemií vydává Ministerstvo zdravotnictví doporučení k **očkování** (chřipka, covid-19); přičemž nejvýhodnější dobou k očkování je podzim
- ohrožená část populace je však naočkovaná pouze z 25 %; podle odborníků by to mělo být naočkováno alespoň 75 %

Očkování proti sezónním virózám

- **souběh očkování proti chřipce a onemocnění covid-19 je nutné konzultovat s ošetřujícím lékařem**, který by měl o vhodnosti rozhodnout na základě zdravotního stavu zájemce
- očkování by měli využívat zejména **starší občané** a dále osoby s **chronickými onemocněními** (diabetes, onemocnění cévní soustavy); tyto osoby mohou využít úhrady očkování zdravotními pojišťovnami či zaměstnavatelem

Kde se očkuje proti chřipce

- Ordinace praktických lékařů
- Pobočky státního zdravotního ústavu

Častým příznakem akutních respiračních onemocnění je **kašel**

Přesvědčte se o bakteriálním původu infekce před podáním antibiotik.

**!! Na virová onemocnění zbytečně podaná antibiotika silně oslabují organismus
– a to zejména u dětí a seniorů !!!**

Kašel

- patří k přirozeným obranným reflexům
- rozeznáváme kašel alergický, astmatický, vypuzující prach a cizí částice/tělesa z dýchacích cest nebo kašel jako projev infekce
- **suchý kašel – dráždivý až dávivý**, nastupuje v prvních dnech nemoci **většinou virového charakteru, může se změnit na vlhký a postupně vymizet. Pokud přetrvává, může se jednat například o příznak alergie, astmatu či jiného onemocnění**
- **vlhký kašel – doprovází vykašlávání hlenu a nemoci virového či bakteriálního původu**

Kašel jako projev infekce

- nejčastější příčinou kašle je infekce v dýchacích cestách
- infekce převážně způsobena virovými částicemi (prakticky všechna onemocnění dýchacích cest způsobena viry)
- zánět nosohltanu a s ním mnohdy spojený zánět obličejových dutin (sinusitida), zánět hrtanu (laryngitida), zánět průdušek (bronchitida) i průdušinek (bronchiolitida) je prvotně způsoben virovou nákazou – **nepodáváme antibiotika!!**
- po určité době se tyto nákazy mohou komplikovat bakteriální infekcí, ale nebývá to obvyklé
- výjimky (bakteriální původci nákazy): zánět patrových mandlí (angina), zánět středního ucha (otitida) a zánět plic (pneumonie)

Zdroj: <http://www.pediatric-pohl.cz/index.php/blog/22-akutni-a-dlouhodoby-kasel-u-respiracnich-infekci-deti>

Akutní kašel

- vzniká poměrně náhle a netrvá dlouhou dobu, je zpravidla projevem infekce horních dýchacích cest
- Je příznakem nachlazení, akutní laryngitidy, akutní bronchitidy, akutního zápalu plic, inhalace dráždivých látek, zánětu paranazálních dutin, aspirace (vdechnutí cizího tělesa)

Závažnější podoby akutního kašle:

- **Laryngitida** – tzv. „štěkavý kašel“, akutní zánět hrtanu, který vede k výrazné dušnosti
- **Epiglotitida** - akutní zánět hrtanové příklopky; může postupovat tak rychle, že bez okamžitého zásahu může vést k úplnému uzávěru dýchacích cest a udušení. Nejčastějším původcem bývala bakterie *Haemophilus influenzae*, proti níž se již několik let očkuje (Hexavakcína).

Zdroj: alphega-lekarna.cz, idnes.cz, cipa.cz, lecimekasel.cz, benu.cz

Někdy trvá kašel trvá déle, než je
zdrávo...

... kdy je trvání kašle již komplikací?

Dlouhotrvající kašel

- **vyžaduje pozornost, pokud trvá déle, než tři týdny**
- o dlouhotrvajícím kašli či chronickém kašli pak mluvíme v momentě, kdy trvá déle než 8 týdnů; u dětí je tato lhůta o polovinu kratší
- příčiny mohou být **banálního i závažného charakteru**
- déletrvající kašel může svědčit o zánětu vedlejších nosních dutin nebo o zánětu průdušek
- **v přítomnosti vyšší teploty a stupňování kašle (někdy až ke zvracení) se může jednat o černý kašel, jehož výskyt v posledních letech stoupl, a proto se začalo s přeočkováváním dětí mezi 10. a 11. rokem**

Dlouhotrvající kašel – možné příčiny

- **ASTMA** - zvýšená reaktivita dýchacích cest s chronickým zánětem, obojí **vede k zúžení průdušek a potížím s dechem**; 50 procent populace má geneticky zakotvenou dispozici pro rozvoj alergických onemocnění, 30 procent se alergiky stane a z toho nejzávažnějším projevem alergie –astmatem onemocní v některých oblastech až 10 procent populace
- **REFLUX JÍCNU** - vzniká **uvolněním dolního svěrače jícnu**; kašel je v tomto případě následkem výparů kyseliny chlorovodíkové, které dráždí průdušky; může se objevit také u „**stresového refluxu**“
- **CHLAMYDIOVÉ INFEKCE** - *Chlamydia pneumoniae* se šíří vzduchem a je v populaci velice rozšířená; patogen se může **rozšířit z plic do celého těla**

Zdroj: alphega-lekarna.cz, idnes.cz, cipa.cz, lecimekasel.cz, benu.cz

Dlouhotrvající kašel – možné příčiny

- **ROZEDMA PLIC (CHOPN)** - příčinou onemocnění jsou nejčastěji změny na sliznici, které jsou způsobené zánětlivou reakcí na vdechované škodliviny, **dochází k zužování průdušek**, což omezuje proudění vzduchu, **kašel** je důsledkem zánětu v dýchacích cestách
- **ONKOLOGICKÉ ONEMOCNĚNÍ** – hrtanu či plic, spouštěčem je kouření (aktivní či pasivní) či infekce papilomavirem
- **ALERGIE**
- **PSYCHICKÉ PŘÍČINY**

Zdroj: alphega-lekarna.cz, idnes.cz, cipa.cz, lecimekasel.cz, benu.cz

Dlouhotrvající kašel – kdy navštívit lékaře a žádat důkladnější vyšetření

- pokud kašel trvá déle než tři týdny a neustupuje nebo se zhoršuje
- pokud vykašláváte krev či narezlý hlen
- pokud trpíte záchvatovým kašlem, který trvá s přestávkami alespoň 3 měsíce v roce
- pokud je kašel spojený s dušností
- pokud kašel doprovází vysoká teplota

Zdroj: alphega-lekarna.cz, idnes.cz, cipa.cz, lecimekasel.cz, benu.cz

Akutní a dlouhodobé respirační obtíže u dětí

- obecně platí zásada, že respirační problematika je důvodem pro vyšetřování event. hospitalizaci cca v 70 % všech důvodů pro návštěvu u lékaře
- za běžně nemocné dítě se považuje takové, které je infekčně nemocné cca 3-6x do roka
- nemocnost 6x a více za rok je již důvodem pro zevrubnější vyšetření

Zdroj: <http://www.pediatric-pohl.cz/index.php/blog/22-akutni-a-dlouhodoby-kasel-u-respiracnich-infekci-deti>

Dlouhotrvající kašel u dětí

- kašel vyvolaný akutní infekcí horních dýchacích cest vymizí u 90 % dětí do jednoho až tří týdnů od začátku onemocnění
- méně často přetrvává i po delší dobu, například v případě chlamydiové nebo mykoplazmové infekce a černého kašle
- některé děti mají sklon k rozvoji zvýšené citlivosti receptorů pro kašel po každé virové infekci horních dýchacích cest, což má za následek kašel trvající po dobu několika týdnů až měsíců = **postinfekční iritační kašel** způsobený zvýšenou citlivostí kašlacích receptorů

Kašel: nejčastější příznak chronických onemocnění dolních dýchacích cest u dětí

- Jaké nemoci se mohou za dráždivým dlouhotrvajícím kašlem skrývat?
- Jakou péči potřebuje dítě s chronickým onemocněním dolních cest dýchacích?
- A jak vypadá úspěšná léčba?

Více se dočtete v samostatné prezentaci na našich webových stránkách...

Jak můžeme dětem od dlouhotrvajícího kašle ulevit?

pozor na přetopené místnosti s nízkou vlhkostí vzduchu

inhalace Vincentky

pozor na neúměrné podávání antibiotik

míčkování

vyšetření na reflux jícnu

posílení střevní mikroflory

vyšetření pohyblivosti řasinek

vyšetření množství protilátek IgA